

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z powództwa A. D., A. K. i A. W.
przeciwko U. w R.
o odszkodowanie za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu
i ukształtowanie wynagrodzenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 8 czerwca 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego
w Rzeszowie z dnia 21 marca 2025 r., sygn. akt IV Pa 26/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od U. w R. na rzecz A. D., A. K. i A. W. kwoty po 2025 (dwa tysiące dwadzieścia pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu tego świadczenia za czas po upływie tygodnia od dnia jego doręczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

H.P.

UZASADNIENIE

W wyroku z 21 marca 2025 r., sygn. akt: IV Pa 26/24, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie – w sprawie z powództwa A. D., A.

K. i A. W. przeciwko U. w R. o odszkodowanie za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu i ukształtowanie wynagrodzenia – oddalił apelację pozwanego S. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie z 31 stycznia 2024 r., sygn. akt IV P 195/23, w którym Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego U. w R. na rzecz powódek A. D., A. K. oraz A. W. wskazane w sentencji kwoty tytułem odszkodowania za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu, w okresie od 1 lipca 2021 r. do 31 października 2023 oraz od 1 grudnia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwot i dat wskazanych w wyroku. W kolejnych punktach wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że zasadnicze wynagrodzenie za pracę powódek na dzień 31 stycznia 2024 r. stanowi kwota 8186,53 zł brutto.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego pozwany S. zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ocenie skarżącego jego skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd II instancji rażąco naruszył przepisy prawa materialnego i procesowego. Sąd zignorował stanowisko i zarzuty strony pozwanej albo uznając je za niezasadne, albo milcząc na ich temat, co wskazuje, że nie zostały one szczegółowo i w pełni przeanalizowane oraz zweryfikowane przez Sąd w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Tym samym w ocenie strony pozwanej Sąd II instancji nie rozpoznał merytorycznie apelacji i nie odniósł się szczegółowo do stanowiska pozwanego zawartego w skardze apelacyjnej przez co nie została wypełniona w sposób prawidłowy kontrola instancyjna wydanego przez Sąd I instancji orzeczenia. Naruszenie to miało istotny wpływ na wydanie zaskarżonego orzeczenia (choć formalnie nastąpiło już po ogłoszeniu wyroku). Równocześnie Sąd naruszył przepisy prawa materialnego, bowiem Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na błędnie zastosowanych lub niewłaściwie zinterpretowanych przepisach prawa pracy. Ponadto Sąd naruszył także szereg przepisów Kodeksu pracy, czego konsekwencją było przyjęcie nieuzasadnionego poglądu, iż „przedmiotowa sprawa zasadza się na niestosowaniu przez pracodawcę przepisów Kodeksu pracy”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódki wniosły o: 1. nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, 2. w przypadku przyjęcia skargi do rozpoznania – o oddalenie skargi kasacyjnej, 3. zasądzenie od pozwanego na rzecz każdej z powódek kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna strony pozwanej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). W związku z tym, że skarga kasacyjna służy ochronie przede wszystkim interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, przez udział Sądu Najwyższego w rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem, to niezbędne jest stworzenie mechanizmu pozwalającego na sprawną realizację tych zadań przede wszystkim przez wyodrębnienie z tego katalogu skarg niespełniających stawianych przez ustawodawcę przesłanek warunkujących potrzebę ich rozpoznania przez niniejszy Sąd. Nie można w świetle powyższego uznać, że strona skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymaga przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 14 maja 2026 r., I CSK 2008/25, LEX nr 4091290). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 marca 2023 r., I USK 163/22, LEX nr 3570640; 3 listopada 2025 r., III USK 151/24, LEX nr 3938651; 16 grudnia 2025 r., I USK 44/25, LEX nr 4003958; 17 grudnia 2025 r., II USK 127/25, LEX nr 3987252; 17 lutego 2026 r., I CSK 2551/25, LEX nr 4024399; 12 maja 2026 r., I CSK 1795/25, LEX nr 4090845).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżący uzasadnienie wniosku opiera na założeniu, że Sąd drugiej instancji zignorował stanowisko i zarzuty strony pozwanej albo uznając je za niezasadne, albo milcząc na ich temat, co wskazuje, że nie zostały one szczegółowo i w pełni przeanalizowane i zweryfikowane przez Sąd w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd drugiej instancji nie rozpoznał merytorycznie apelacji i nie odniósł się szczegółowo do stanowiska pozwanego zawartego w „skardze

apelacyjnej”, przez co nie została wypełniona w sposób prawidłowy kontrola instancyjna wydanego przez Sąd I instancji orzeczenia.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie określa w swojej konstrukcji wszystkie elementy, o których mowa w art. 387 § 2¹ pkt 1 i 2 k.p.c. Skarżący, poprzestając na gołosłownym twierdzeniu o nierozpoznanie przez Sąd drugiej instancji „merytorycznie apelacji” strony pozwanej, nie wskazuje konkretnych elementów (zarzutów apelacji), które w jego ocenie były przedmiotem twierdzonego „nierozpoznania”. Sąd drugiej instancji rozpoznawał apelację strony pozwanej z zachowaniem reguł postępowania apelacyjnego określonych w art. 378 § 1 k.p.c. oraz w art. 382 k.p.c.

Nie przekonuje także o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej twierdzenie o naruszeniu przepisów prawa materialnego, bowiem Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na błędnie zastosowanych lub niewłaściwie zinterpretowanych przepisach prawa pracy. Ponadto Sąd naruszył także szereg przepisów Kodeksu pracy, czego konsekwencją było przyjęcie nieuzasadnionego poglądu, iż „przedmiotowa sprawa zasadza się na niestosowaniu przez pracodawcę przepisów Kodeksu pracy”. Skarżący swojego twierdzenia nie precyzuje we wskazaniu konkretnych przepisów prawa materialnego – przepisów kodeksu pracy, które zostały w jego ocenie błędnie zastosowane lub niewłaściwie zinterpretowane. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy w Rzeszowie stwierdził, że „przedmiotowa sprawa zasadza się na niestosowaniu przez pracodawcę przepisów Kodeksu pracy (współ z ustawą z 2017 r.), albowiem pozwany, różnicując wynagrodzenie pracowników, w tym powódki, kierował się jednym, arbitralnym kryterium posiadanych kwalifikacji, a zupełnie nie kierował się kryterium, wymaganych kwalifikacji, względem którego to kryterium pozwany zgłasza wnioski o zbadanie przez Trybunał Konstytucyjny. Skoro pracodawca zdecydował się na określony sposób dyferencjacji płac i uczynił to w sposób sprzeczny z ustawą (zarówno ustawą z 2017 r., jak i Kodeksem pracy), to w pierwszej kolejności badaniu należało poddać ów sposób dyferencjacji i przyjęte przez pracodawcę stanowisko procesowe”. Według Sądu drugiej instancji art. 193 Konstytucji RP nie nakłada na sąd obowiązku zwracania się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym co do zgodności aktu normatywnego z ustawą zasadniczą, jeżeli od

odpowiedzi na pytanie zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem. Wynika to z tego, że stosowanie Konstytucji nie jest zastrzeżone wyłącznie dla Trybunału Konstytucyjnego (art. 188 ust. 1), ale należy również do sądów, zarówno w przypadku zaistnienia luki w prawie, jak i wówczas, gdy sąd dojdzie do przekonania, że przepis ustawy jest niezgodny z Konstytucją i nie powinien być zastosowany w konkretnej sprawie. Nie narusza to kompetencji właściwej dla Trybunału Konstytucyjnego, gdyż formalnie przepis ten w dalszym ciągu pozostaje w systemie prawnym i może być stosowany przez inne sądy orzekające w takich samych sprawach. W takiej sytuacji sąd może po prostu pominąć przepis ustawy, jeśli uzna go za niezgodny z Konstytucją (w przypadku, gdy ukształtowany system ochrony prawnej pozbawia jednostkę prawa do ochrony jej praw i wolności konstytucyjnych w ramach toczącego się postępowania sądowego, zachodzi stan nieusuwalności tego problemu w drodze dopuszczalnych metod wykładni – por. uchwałę Sądu Najwyższego z 17 listopada 2022 r., III PZP 2/21, OSNP 2023, nr 3, poz. 25; K. Gębala, Incydentalna kontrola przez sąd konstytucyjności przepisu ustawy, który utracił moc obowiązującą. Glosa do uchwały Sądu Najwyższego – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 listopada 2022 r., III PZP 2/21, OSP 2023, nr 10, s. 80 i n.). Podjęcie postanowienia o wystąpieniu z pytaniem prawnym pozostaje zatem w gestii sądu. Z komentowanego przepisu nie wynika więc jakiegokolwiek uprawnienie strony (uczestnika postępowania) do skutecznego domagania się, aby sąd orzekający w sprawie skorzystał z tej kompetencji. W uchwale z 4 lipca 2001 r. (III ZP 12/01, OSNP 2002, nr 2, poz. 34; por. glosy do tej uchwały: B. Nita (w:) Przegląd Sądowy 2002, nr 5, s. 153, J. Trzcíński (w:) Przegląd Sejmowy 2002, nr 1, s. 116 i n.) Sąd Najwyższy stwierdził, że przedmiotem orzekania sądu jest indywidualny stosunek społeczny, a Trybunał Konstytucyjny orzeka o prawie. Wykonując władzę sądowniczą (art. 10 ust. 2 Konstytucji), sąd sprawuje wymiar sprawiedliwości (art. 175 ust. 1 Konstytucji), zaś Trybunał, orzekając o zgodności ustaw z Konstytucją, wykonuje bardziej władzę ustawodawczą - prawodawcy negatywnego - niż sądowniczą (mimo że art. 10 ust. 2 Konstytucji zalicza go do władzy sądowniczej). Do bezpośredniego stosowania Konstytucji przez sąd (art. 8 ust. 2) dochodzi najczęściej wówczas, gdy sąd

stwierdzi istnienie konfliktu między normami (zasadami, wartościami) konstytucyjnymi a przepisem ustawy, który ma zastosować.

W skardze nie przedstawiono odpowiedniej argumentacji polemicznej wykazującej oczywistą zasadność skargi w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (punkt pierwszy). Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie drugim niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1, § 1¹ i § 3 k.p.c.

[a.ł.]